

Sygn. akt VI U 230/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2021 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w W. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Iwona Dzięgielewska
-----------------	-------------------------

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy M. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w W.

o świadczenie rehabilitacyjne

na skutek odwołania M. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 24 kwietnia 2020 roku nr: (...)

odwołanie oddała.

(...) 230/19

UZASADNIENIE

W dniu 2 lipca 2019 r. wpłynęło odwołanie M. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 24 grudnia 2018 r. znak (...). W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o odrzucenie odwołania na podstawie art. 477⁹ § 1 i 3 kpc. W uzasadnieniu wskazał, że pismem - decyzją z dnia 24 grudnia 2018 r. odwołująca została poinformowana o braku prawa do wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 8 kwietnia 2016 r. do 4 października 2016 r. Wskazał, że pismo z dnia 24 grudnia 2018 r. organ uznał za decyzję. Decyzja odebrana został przez odwołującą się w dniu 3 stycznia 2019 r. Natomiast odwołanie złożyła z uchybieniem terminu, dopiero po około 5 miesiącach (odpowiedź na odwołanie k. 17 - 17v).

W dniu 17 czerwca 2020 r. wpłynęło odwołanie M. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 24 kwietnia 2020 r. znak (...), w której organ rentowy przyznał świadczenie rehabilitacyjne za okres od 6 lutego 2016 r. do 5 maja 2016 r. w wysokości 90% podstawy wymiaru, za okres od 6 maja 2016 r. do 30 stycznia 2017 r. w wysokości 75% podstawy wymiaru - w kwocie brutto 23 537,70 zł, a po odliczeniu kwoty 4 401,80 zł pobranego za okres od 8 kwietnia 2016 r. do 4 października 2016 r. zasiłku dla bezrobotnych w kwocie brutto 19 135,90 zł. W uzasadnieniu wskazała, że z powodu braku przyznania zasiłku rehabilitacyjnego przez komisję ZUS i pogorszenie się stanu zdrowia zmuszona była korzystać z zasiłku z Urzędu Pracy. Była w nim zarejestrowana od 8 kwietnia 2016 r. do 1 października 2017 r., a jej stan zdrowia nie uległ poprawie (decyzja k. 3 akt sprawy VI U 160/20).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania i połączenie ze sprawą VI U 230/19. W uzasadnieniu wskazał, że prawo do świadczenia rehabilitacyjnego zostało odwołującej się przyznane na skutek wyroku Sądu za okres od 7 kwietnia 2016 r. do 30 lipca 2017 r. Następnie wypłacone świadczenie pomniejszone zostało o kwotę wypłaconego zasiłku dla bezrobotnych o czym poinformowano odwołującą się (odpowiedź na odwołanie k.7-8; akt sprawy VI U 160/20).

Zarządzeniem z dnia 30 lipca 2020 r. Sąd połączył obie sprawy do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Postanowieniem z dnia 5 marca 2020 r. Sąd na podstawie art 467 § 4 kpc zwrócił akta do organu rentowego celem wydania decyzji w przedmiocie wysokości świadczenia rehabilitacyjnego na okres 12 miesięcy wypłaconego na podstawie wyroku SR dla Warszawy Pragi -Północ w W. z dnia 12 grudnia 2017 r. (postanowienie k. 29).

Organ rentowy wydał stosowną decyzję w dniu 24 kwietnia 2020 r. znak (...) przyznającą świadczenie rehabilitacyjne za okres od 6 lutego 2016r. do 5 maja 2016 r. w wysokości 90% podstawy wymiaru, za okres od 6 maja 2016 r. do 30 stycznia 2017 r. w wysokości 75% podstawy wymiaru - w kwocie brutto 23 537,70 zł, a po odliczeniu kwoty 4 401,80 zł pobranego za okres od 8 kwietnia 2016r. do 4 października 2016r. zasiłku dla bezrobotnych w kwocie brutto 19 135,90 zł (decyzja - akta rentowe).

Ostatecznie odwołująca się podtrzymała odwołanie od decyzji z dnia 24 kwietnia 2020r., a organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania oraz o odrzucenie odwołania wniesionego jako pierwsze. Odwołująca się cofnęła odwołanie z dnia 15 czerwca 2019 r. (protokół rozprawy k. 51-51v). Odwołujący się wniósł o oddalenie odwołania (pismo k. 76).

Postanowieniem częściowym z dnia 28 września 2020 r. Sąd umorzył postępowanie w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 24 grudnia 2018 r. znak (...) o świadczenie rehabilitacyjne (postanowienie k. 53).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 1 września 2012 r. do 27 lipca 2015 r. zgłoszona była do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownik u płatnika składek Zespół (...). Od dnia 8 sierpnia 2015 r. odwołująca się była niezdolna do pracy. Okres zasiłkowy 182 dni wykorzystała z dniem 5 lutego 2016 r. Od dnia 8 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r., do czasu otrzymania uprawnień do emerytury odwołująca się zarejestrowana była w Urzędzie Pracy (zaświadczenie k. 7; pismo ZUS k. 2-3).

W dniu 11 marca 2016 r. odwołująca się złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego (wniosek - akta rentowe).

Decyzją z dnia 7 lipca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odmówił prawa do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 6 lutego 2016 r. od powyższej decyzji odwołująca się złożyła odwołanie do Sądu.

Na mocy wydanego wyroku w dniu 12 grudnia 2017 r. w sprawie VI U 316/16 (VII Ua 20/18) Sąd przyznał odwołującej się prawo do świadczenia rehabilitacyjnego przez 12 kolejnych miesięcy. W konsekwencji organ rentowy naliczył świadczenie rehabilitacyjne za okres od 6 lutego 2016 r. do 7 kwietnia 2016 r. i od 5 października 2016 r. do 30 stycznia 2017 r. wraz z odsetkami. Z uwagi na fakt, że odwołująca się w okresie od 8 kwietnia 2016 r. do 31 października 2016 r. była zarejestrowana jako osoba bezrobotna z prawem do zasiłku dla bezrobotnych, po uzyskaniu informacji z Powiatowego Urzędu Pracy o okresie i kwocie wypłaconego zasiłku dla bezrobotnych, organ rentowy kwotę naliczonego zasiłku pomniejszył o kwotę pobranego zasiłku dla bezrobotnych - tj. o 4 401,80 zł. O powyższym rozliczeniu odwołująca się została poinformowana w dniu 1 czerwca 2018 r. W dniu 20 września 2018 r. Oddział wypłacił pomniejszone świadczenie w dniu 20 września 2018 r. (pismo z Powiatowego UP k. 8; wyrok k. 83).

W międzyczasie w dniu 15 czerwca 2018 r. Starosta (...) wydał decyzję nr (...) o utracie statusu osoby bezrobotnej na okres od 8 kwietnia 2016 r. o 30 stycznia 2017 r. W uzasadnieniu wskazano, że z posiadanych dokumentów wynika, że wyrokiem Sądu Okręgowego przyznano odwołującej się prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 8

kwietnia 2018 r. do 30 stycznia 2017 r. kiedy była osobą bezrobotną (decyzja starosty k. 4). Jednocześnie decyzją z dnia 15 czerwca 2018 r. (...) (...) urzędu zmieniono decyzje w sprawie utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych od 5 października 2016 r. z powodu upływu maksymalnego okresu jego pobierania, w części dotyczącej daty i powodu utraty - utrata prawa do zasiłku na okres od 8 kwietnia 2016 r do 4 października 2016r. (decyzja starosty k. 5). Odwołująca się odwołała się od ww. decyzji (pismo k. 6).

Świadczenie rehabilitacyjne zostało zapłacone w pełnej wysokości za okres od 6 lutego 2016 r. do 7 kwietnia 2016 r. i od 05 października 2016 r. i do 30 stycznia 2017 r. - w dniu 8 czerwca 2018r., za okres od 8 kwietnia 2016 r. do 20 października 2016 r. - w dniu 8 czerwca 2018 r.

Pismami z dnia 10 października 2018 r. i z dnia 24 grudnia 2018 r. organ rentowy dokonał dodatkowych wyjaśnień odnośnie braku prawa do wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 8 kwietnia 2016 r. do 4 października 2016 r. Uzasadnił, że w okresie objętym decyzją odwołująca się pobrała zasiłek dla bezrobotnych i w związku z tym organ rentowy kwotę pobranego zasiłku za okres pokrywający się z przyznanym świadczeniem rehabilitacyjnym zwrócił na konto Urzędu Pracy (pismo k. 9; pismo k. 11). Pismo z dnia 24 grudnia 2018 r. odebrane zostało w dniu 3 stycznia 2019 r. odwołująca się wniosła odwołanie.

W toku postępowania przed Sądem, postanowieniem z dnia 5 marca 2020 r. Sąd na podstawie art 467 § 4 zwrócił akta do organu rentowego celem wydania decyzji w przedmiocie wysokości świadczenia rehabilitacyjnego na okres 12 miesięcy wypłaconego na podstawie wyroku (postanowienie k. 29).

W dniu 24 kwietnia 2020 r. ZUS II Oddział w W. - na polecenie Sądu - wydał decyzję znak (...) przyznającą świadczenie rehabilitacyjne za okres od 6 lutego 2016 r. do 5 maja 2016 r. W wysokości 90% podstawy wymiaru za okres od 6 maja 2016 r. do 30 stycznia 2017 r. w wysokości 75% podstawy wymiaru - w kwocie brutto 23 537,70 zł, a po odliczeniu kwoty 4 401,80 zł pobranego za okres od 8 kwietnia 2016r. do 4 października 2016 r. zasiłku dla bezrobotnych w kwocie brutto 19 135,90 zł (decyzja - akta rentowe). Od powyższej decyzji odwołująca się wniosła odwołanie w dniu 17 czerwca 2020 r. Sprawa została założona pod sygnaturą akt VI U 160/20 i połączona w dniu 30 lipca 2020 r. do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, aktach sprawy VI U 160/20, aktach rentowych. Autentyczności i treści dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy żadna ze stron nie kwestionowała toteż Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie jako nieuzasadnione nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 18 ust 1 i 2 ustawy Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U.2021.0.1133 t.j.) świadczenie rehabilitacyjne przysługuje ubezpieczonemu, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego jest nadal niezdolny do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokuje odzyskanie zdolności do pracy. Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje przez okres niezbędny do przywrócenia zdolności do pracy, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy. Zgodnie z art 19 ust 1 ustawy zasiłkowej świadczenie rehabilitacyjne wynosi 90 % podstawy wymiaru zasiłku chorobowego za okres pierwszych trzech miesięcy, 75 % tej podstawy za pozostały okres, a jeżeli niezdolność do pracy przypada w okresie ciąży - 100 % tej podstawy.

Zgodnie z art 78 ust 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.2021.0.1100 t.j.) w przypadku przyznania bezrobotnemu lub osobie, o której mowa w **art. 43** odpowiednie stosowanie przepisów ustawy do poszukującego pracy, prawa do emerytury, świadczenia przedemerytalnego, renty z tytułu niezdolności do pracy lub służby, o której mowa w **art. 71ust . 2 pkt 1**, renty szkoleniowej, renty socjalnej, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę

za okres, za który pobierali zasiłek, stypendium, dodatek aktywizacyjny albo inne świadczenie pieniężne z tytułu pozostawania bez pracy, pobrane z tego tytułu kwoty w wysokości uwzględniającej zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych i składkę na ubezpieczenie zdrowotne zalicza się na poczet przyznanego przez organ rentowy świadczenia. Kwoty te traktuje się jak świadczenia wypłacane w kwocie zaliczkowej w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z ust 2 ww. przepisu kwota zaliczona na poczet przyznanego świadczenia nie może być wyższa niż ustalona za poszczególne miesiące okresu, o którym mowa w ust. 1, kwota emerytury, świadczenia przedemerytalnego, renty z tytułu niezdolności do pracy lub służby, o której mowa w **art. 71** prawo do zasiłku dla bezrobotnych ust. 2 pkt 1, renty szkoleniowej, renty socjalnej, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub renty rodzinnej.

Organ rentowy przekazuje kwotę zaliczoną na poczet przyznanego świadczenia, o której mowa w ust. 1, na rachunek bankowy Funduszu Pracy powiatowego urzędu pracy, który wypłacił zasiłek, stypendium, dodatek aktywizacyjny albo inne świadczenie pieniężne z tytułu pozostawania bez pracy (ust 3).

W przypadku przyznania bezrobotnemu prawa do emerytury, świadczenia przedemerytalnego, renty z tytułu niezdolności do pracy lub służby, o której mowa w **art. 71ust** . 2 pkt 1, renty szkoleniowej, renty socjalnej, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę na okres, w którym był bezrobotny, pozbawienie statusu bezrobotnego i prawa do zasiłku następuje za okres, za który przyznano emeryturę, świadczenie przedemerytalne, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub służby, o której mowa w **art. 71ust** . 2 pkt 1, rentę szkoleniową, rentę socjalną, zasiłek macierzyński, zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego, zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne lub rentę rodzinną w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę (ust 4).

W sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego w kwestii potrąceń ze świadczenia rehabilitacyjnego sąd, podobnie jak organ rentowy, nie jest uprawniony do badania merytorycznej zasadności dokonywania określonych potrąceń ze świadczenia. Sąd jest uprawniony natomiast do zbadania, czy formalnie potrącenia dokonywane są zgodnie z przepisami ustawy.

W realiach niniejszej sprawy z dniem 5 lutego 2016 r. odwołująca się wyczerpała okres zasiłkowy. W dniu 11 marca 2016 r. złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Po złożeniu wniosku, a przed ustaleniem prawa do świadczenia zarejestrowała się w Powiatowym Urzędzie Pracy w L. i od dnia 8 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r. była w Urzędzie pracy zarejestrowana. Następnie odwołująca się odwołała się od decyzji odmownej do Sądu Pracy, który wyrokiem z dnia 12 grudnia 2017 r. przyznał jej prawo do świadczenia rehabilitacyjnego przez 12 kolejnych miesięcy. W wykonaniu ww wyroku ZUS naliczył jej świadczenie rehabilitacyjne za okres od 6 lutego 2016 r. do 7 kwietnia 2016 r. i od 5 października 2016 r. do 30 stycznia 2017 r. wraz z odsetkami. Za czas w jakim zarejestrowana była jako osoba bezrobotna z prawem do zasiłku dla bezrobotnych organ pomniejszył świadczenie rehabilitacyjne o wypłacony zasiłek dla bezrobotnych tj. o łączną kwotę o 4 401,80 zł (za okres od 8.04.2016 - 4.10.2016) o czym poinformował odwołującą się. Wypłacony zatem został za okres od 6 lutego 2016 r. do 7 kwietnia 2016 r. i od 5 września 2016 r. do 30 stycznia 2017 r. w pełnej wysokości, za pozostały okres pomniejszony o kwotę pobranego zasiłku dla bezrobotnych.

Powiatowy Urząd Pracy nie wydał decyzji stwierdzającej obowiązek zwrotu przez ubezpieczonego jako nienależnie pobranego świadczenia zasiłku dla bezrobotnych poprzestając na wydaniu decyzji z 15 czerwca 2018 r. uchylającej wcześniejszą decyzję o uznaniu odwołującej się za osobę bezrobotną i przyznaniu jej prawa do zasiłku dla bezrobotnych oraz w dalszej kolejności odmawiającej mu statusu osoby bezrobotnej i prawa do zasiłku. Istota zatem sporu sprowadzała się do ustalenia czy w okolicznościach sprawy niniejszej potrącenie z należnego odwołującej się świadczenia rehabilitacyjnego pobranego przez w okresie od (za okres od 8 kwietnia 2016 do 4 października 2016 zasiłku dla bezrobotnych było możliwe (prawnie skuteczne) bez uprzedniej decyzji stwierdzającej obowiązek zwrotu tego zasiłku jako nienależnie pobranego świadczenia.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 9 września 2020 r. III AUA 506/19 w przepisie art. 78 ust. 1 ustawy z 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy został przewidziany uproszczony tryb pomniejszania (potrącania) m.in. renty z tytułu niezdolności do pracy o nienależnie pobrane świadczenie pieniężne, w tym zasiłek finansowany z Funduszu Pracy. W sytuacji opisanej w tym przepisie nie zachodzi potrzeba wydawania decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia. Stosownie bowiem do ostatnio powołanego przepisu, w przypadku przyznania bezrobotnemu prawa m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę za okres, za który pobrał zasiłek z tytułu pozostawania bez pracy, pobrane z tego tytułu kwoty w wysokości uwzględniającej zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych i składkę na ubezpieczenie zdrowotne zalicza się na poczet przyznanego przez organ rentowy świadczenia. Kwoty te traktuje się jak świadczenia wypłacone w kwocie zaliczkowej w rozumieniu art. 120 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z samej tezy jak również z uzasadnienia wyroku SN wynika, w sposób niebudzący wątpliwości, że ww. art 78 ust. 1 ustawy z 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2021.423).

Zgodnie z art 84 ust 1 ustawy systemowej osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń ustalone prawomocną decyzją oraz kwoty odsetek i kosztów upomnienia, zwane dalej "należnościami z tytułu nienależnie pobranych świadczeń", podlegają potrąceniu z wypłacanych świadczeń, a jeżeli prawo do świadczeń nie istnieje - ściąganiu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (ust 4). Przepis ten nakłada zatem na organ rentowy obowiązek wydania decyzji w przedmiocie określenia wysokości nienależnie pobranego świadczenia.

W świetle obowiązującego prawa i powołanego orzecznictwa, Sąd nie miał wątpliwości, że w przepisie art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1409) został przewidziany uproszczony tryb pomniejszania (potrącania) m.in. renty z tytułu niezdolności do pracy o nienależnie pobrane świadczenie pieniężne, w tym zasiłek finansowany z Funduszu Pracy. W sytuacji opisanej w tym przepisie nie zachodzi potrzeba wydawania decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia. Zatem mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił odwołanie uznając je za nieuzasadnione.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji.